Хмельницький інститут
Імені Митрополита Київського і всієї України, Предстоятеля Української православної церкви Блаженнійшого Володимира
Міжрегіональної Академії управління персоналом

Актуальні питання державотворення та захисту прав людини в Україні

Хмельницький 2013

ББК 67.9 (4 Укр 300.3)

З – 41

Редакційна колегія:

Білий Л.Г., кандидат педагогічних наук, директор Хмельницького інституту МАУП; ***Авсієвич А.В.,*** доктор філософії в галузі права (Phd), в.о. завідувача кафедри комерційного та трудового права; ***Андрушко А.В.,*** кандидат юридичних наук, доцент кафедри комерційного та трудового права; ***Барабаш-Тимофієва О.П.,*** старший викладач, викладач-методист кафедри фундаментальних дисциплін з правознавства; ***Кривов В.Г.,*** доктор філософії в галузі права (Phd), старший викладач кафедри комерційного та трудового права; ***Олійник В.В.,*** кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри психології та соціально-гуманітарних дисциплін; ***Парандій В.О.,*** директор Хмельницького економіко-правового коледжу МАУП, кандидат історичних наук, старший викладач кафедри психології та соціально-гуманітарних дисциплін; ***Трач О.М.,*** кандидат юридичних наук, доцент кафедри комерційного та трудового права; ***Трембіцький А.М.,*** кандидат історичних наук, снс, доцент кафедри комерційного та трудового права.

Рецензенти:

Логінова С.М., кандидат юридичних наук, суддя Хмельницького міськрайонного суду

Кравчук С.Й., кандидат юридичних наук, доцент кафедри права Хмельницького національного університету

Рекомендовано до друку рішенням вченої ради Хмельницького інституту Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 5 від 29 травня 2013 р.)

Актуальні питання державотворення та захисту прав людини в Україні: з**б.**наук.пр. за матеріалами зас. кругл. ст., 12 грудня 2012 р. / гол ред. Л.Г. Білий. – Хмельницький : Видавництво Хмельницького інституту МАУП, 2013. – 178 с.

Зважаючи на свободу наукової думки редакційна колегія не редагувала матеріали. За зміст статей несуть відповідальність автори.

© Міжрегіональна Академія управління персоналом
Хмельницький інститут, 2013

© Автори статей

Григоренко О. П.
ПРАВОВИЙ СТАТУС УКРАЇНСЬКОЇ СЕЛЯНКИ ЗА ЗВИЧАЄВИМ ПРАВОМ В ХІХ НА ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ……..69

Гріца О. І.
ЗАХИСТ ПРАВ І СВОБОД НЕПОВНОЛІТНІХ В УКРАЇНІ……..78

Гуменюк О. В.
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ДІТЕЙ В УКРАЇНІ: СУЧАСНІ УМОВИ……81

Дацюк О.А.
ЦЕРКОВНО-ДЕРЖАВНІ СТОСУНКИ: СПРОБА БОГОСЛОВСЬКОГО ПЕРЕОСМИСЛЕННЯ……...88

Думанська І. Ю.
СТВОРЕННЯ БАЗИ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ ФІЗИЧНИХ ОСІБ В АСПЕКТІ ПРАВ ЛЮДИНИ……..92

Зьолка В. Л.
РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВА НА ЗВЕРНЕННЯ ГРОМАДЯН В ДЕРЖАВНІЙ ПРИКОРДОННІЙ СЛУЖБІ УКРАЇНИ…… 96

Кошман А. В.
ПРАВА ДІТЕЙ НА ВИЩУ ОСВІТУ: КОНСТИТУЦІЙНІ ГАРАНТІЇ ТА ШЛЯХИ РЕАЛІЗАЦІЇ……...99

Кривов В. Г.
ПРОБЛЕМА ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА ДЕРЖАВНОГО СУВЕРЕНІТЕТУ……..101

Матвеєва Л. В.
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВІД НЕДОБРОСОВІСНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ……..104

Мельничук О. П., Мельничук С. Л.
ТАКТИКА ПРОВЕДЕННЯ ДОПИТУ В США ІЗ ЗАЛУЧЕННЯМ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ……..…106

Мота А. Ф.
ДОТРИМАННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ В ОПЕРАТИВНО-СЛУЖБОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ……..110

Оробчук О. С.
ПОРЯДОК ВІДШКОДУВАННЯ МОРАЛЬНОЇ ШКОДИ ЗА ЦИВІЛЬНИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ……114

Список використаних джерел

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР (із змінами від 12.04.2012) // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Ковальчук Ю.І. Неповнолітній як суб'єкт адміністративної відповідальності: автореф. дис. на здоб. наук. ступ. [Електронний ресурс] / Ю.І. Ковальчук. – Київ, 2007. – Режим доступу: http://dspace. uabs. edu. ua/handle/123456789/8156.
3. Музикант К.А. Основи правового регулювання адміністративно-правового статусу неповнолітніх в Україні / К.А. Музикант // Держава та регіони. Серія: Право. – 2012. – № 4 (38). – С. 62–65.
4. Крестовська Н.М. Проблеми вдосконалення правового захисту дітей від різних форм насильства / Н.М. Крестовська // Матеріали науково-практичної конференції. – Донецьк, ДІВС. – 2010. – С. 180–186.
5. Про охорону дитинства: Закон України від 26.04.2001 № 2402-III (із змінами від 01.01.2013) // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 30. – Ст. 142.
6. Чепульченко Т.О. Деякі аспекти захисту прав і свобод неповнолітніх в Україні / Т.О. Чепульченко. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://visnyk-psp.kpi.ua/uk/2010-3/10%20-%203(7)%20-%2023.pdf
7. Про освіту: Закон України від 23.05.1991 № 1060-XII (із змінами від 01.01.2013) // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1991. – № 34. – Ст.451.

О. В. Гуменюк

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ДІТЕЙ В УКРАЇНІ: СУЧАСНІ УМОВИ

З давніх-давен люди мріяли про вільне щасливе життя без насильства, жорстокості, приниження. Для досягнення цього люди повинні мати певні права – права людини.

У стародавньому світі права людини були дуже обмеженими. Для людини, на сьогоднішній час, її права видаються зрозумілими й очевидними але не для дітей. На сьогодні більшість дітей не знають своїх обов'язків, через це держава ввела в середніх школах, гімназіях такий урок як «Права дітей».

Повага прав людини починається із ставлення суспільства до своїх дітей. Діти ростуть і розвиваються щодня, незважаючи на економічну кризу і соціальні негаразди. І, на жаль, майже щодня помирають: через відсутність ліків, через необачність, жорстокість і сваволю окремих дорослих, від чийогось слова, ножа або кулі, наркотиків чи власної руки. І якими складними не були обставини, далі зволікати не можна. Ми повинні піклуватися про наших дітей уже сьогодні, повинні оберігати їхнє здоров'я, забезпечувати їх свободу і гідність, створити умови, за яких кожен зможе повною мірою розкрити свої здібності.

Усе в житті людини починається зі сприйняття світу очима дитини. Саме тому важливо, коли вона знає свої права з дитинства. Усі ми різні. Але рівні у своїх правах. Кожна дитина становить надзвичайну цінність не лише для своїх батьків, а й для всього світу, саме тому, що вона унікальна й другої такої немає і не буде.

Дитиною вважається людина віком до 18 років . Для цілей цієї Конвенції дитиною є кожна людська істота до досягнення 18-річного віку, якщо за законом, застосовуваним до даної особи, вона не досягає повноліття раніше. У світі живе

понад 1 мільярд підлітків у віці 10-18 років, що складає понад 1/5 всього населення Землі. Близько 85 % підлітків живе у країнах, що розвивається.

Усі діти є рівними у своїх правах. Всі діти незалежно від походження, кольору шкіри, національності та статків батьків є рівними у своїх правах. Це особливо важливо для побудови демократичного суспільства, адже обмеження в правах за будь-якою ознакою призводить до конфліктів і суперечок не тільки між людьми, а й поміж державами.

Кожна дитина має право на любов і піклування. Інтереси дітей повинні забезпечуватися першочергово як із боку держави, так і з боку батьків, й узагалі, усіх дорослих. У світі 540 мільйонів дітей. Кожна четверта дитина живе у небезпечних, нестабільних умовах.

Кожна дитина має невід'ємне право на життя. Життя кожної дитини є найціннішим не лише для батьків. Життя людини є найвищою цінністю, що належить їй від природи і на яку вона має право, невід'ємне, незалежне, та природне. Ст. 27 Конституції України визначає «Ніхто не може бути свавільно позбавлений життя. Обов'язок держави – захищати права людини.» Мається на увазі захист від свавілля з боку держави та інших громадян – ніхто не може позбавляти людину життя, це є неприпустимим для держави, її органів, різних політичних сил. Закони мають обмежувати владу держави над особою. Кожен також має право захищати своє життя і здоров'я, життя й здоров'я інших людей від протиправних посягань. Кожна держава повинна забезпечувати виживання та здоровий розвиток дітей – своїх маленьких громадян. В Україні із 1000 новонароджених 22 дитини вмирає, не досягши 5-річного віку.

Кожна дитина має право на захист від викрадення та продажу. Обов'язки держави полягають у тому, щоб докладати всіх зусиль для запобігання викраденню дітей, торгівлі дітьми та їх, контрабанді. Нещодавно до Кримінального Кодексу України було внесено статтю, що передбачає суворе покарання за торгівлю людьми.

Кожна дитина має право на власну думку. Кожна дитина може вільно висловлювати власну думку та погляди, причому цим поглядам повинна приділятись увага при вирішенні будь-яких питань, що стосується цієї дитини. Власна думка кожної дитини має для суспільства таку ж вагу, як і думка дорослої людини. Учені довели, що діти, маючи невеликий життєвий досвід і рівень знань, щодня успішно вирішують важливі завдання, витрачаючи на це менше часу, ніж дорослі, і вже тому заслуговують на особливу увагу.

Кожна дитина має право на мирні зібрання та об'єднання. Дитина має право зустрічатися з іншими людьми, вступати до асоціацій, об'єднань або ж створювати їх. В Україні зараз існує понад 400 громадських організацій, які працюють для дітей і разом із дітьми. В нашій державі навіть діє спеціальний закон про молодіжні та дитячі громадські організації.

Кожна дитина має право на особисте життя. Діти мають право на захист від втручання в їхнє особисте, сімейне життя. Не можна брутально втручатися у листування дітей, зводити на них наклеп та обмовляти. Конституція України визначає «Кожній особі гарантується таємниця листування, телефонних розмов, телеграфної кореспонденції», це означає, що органи держави, посадові та

службові особи не мають права на ознайомлення з приватною інформацією, що передається за допомогою засобів зв'язку, та на її розголошення. Держава гарантує недоторканість всіх видів кореспонденції громадян і телефонних розмов, які не повинні прослуховуватись. Законослухняність і громадянська свідомість, притаманні демократичному суспільству, починаються з дотримання права кожної дитини на особисте життя, із поваги до її честі й гідності.

Кожна дитина має право на інформацію. Держава забезпечує доступ дітей до всебічної інформації. Заохочується поширення засобами масової інформації матеріалів,що стосуються соціальних, культурних питань розвитку дитини. Держава також запобігає розповсюдженню та впливу шкідливої для дитини інформації. Щороку в Міжнародний День дитячого мовлення, який припадає на середину грудня, понад 2000 теле- і радіокомпаній світу роблять все для того, щоб це право стало реальністю для дітей. Постійно зростає кількість дітей, які беруть участь у керівництві радіохвилями і демонструють свої таланти всіма можливими засобами.

Діти не повинні стати жертвами насильства. Держава захищає дітей від брутального поводження з боку батьків або інших осіб. Жодна дитина не може бути піддана катуванню, знущанню, незаконному арешту або позбавленню волі. Конституція та інше законодавство України забезпечують право дитини на захист від насильства. І все ж, за даними соціологічних досліджень, кожна третя дитина в Україні хоча б раз у житті зазнала жорстокого поводження, фізичного чи психічного насильства.

Особлива увага про дітей-сиріт. Держава повинна забезпечувати захист дитини, яка позбавлена сім'ї, надаючи відповідну альтернативу сімейному піклуванню. Сьогодні в Україні близько 160 тисяч дітей живуть у державних дитячих будинках та інтернатах. З них майже 90 тисяч – сироти і діти, які з різних причин залишилися без піклування батьків. Держави – сторони Конвенції ООН про права визнають право дитини, яка передана компетентними органами на піклування з метою догляду, захисту, фізичного чи психічного лікування, на періодичну оцінку лікування і всіх інших умов піклування.

Особлива турбота – дітям-інвалідам! Кожна дитина-інвалід має право на особливий догляд, освіту та підготовку для повноцінного, гідного життя в умовах, які забезпечують їй максимальну самостійність та соціальну інтеграцію. В Україні 120 дітей з кожних 10 тисяч є інвалідами, і ці показники щороку зростають через зниження рівня медичного обслуговування, складні соціально-економічні умови та несприятливу екологічну ситуацію.

Кожна дитина має право на медичну допомогу. Кожна дитина має право на медичну допомогу за найвищими стандартами, котра може бути реально забезпечена. Держава повинна надавати первинну медико-санітарну допомогу, проводити профілактику хвороб. Конституція України (ст. 49) гарантує кожному право на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування. Для цього держава передбачає низку гарантій. Важливою гарантією можливості отримання кожним медичної допомоги є проголошена в Конституції неприпустимість скорочення існуючої мережі державних та комунальних медичних закладів. Ці заходи вживаються для того, щоб кожна дитина не була позбавлена доступу до

ефективної охорони здоров'я. В Україні за останні 5 років показник захворюваності підлітків виріс на 14%. Серед дітей 12-14 років здоровими є лише 52,8% хлопчиків та 36,3% дівчаток.

Кожна дитина має право на освіту. Кожна дитина має право на освіту, обов'язок держави полягає в тому щоб забезпечити безкоштовну обов'язкову початкову освіту, заохотити до середньої освіти, доступної для кожної дитини. Це право не лише проголошено, а й забезпечується діяльністю нашої держави. Найважливіші гарантії освіти закріплено в Конституції України та Законі України «Про освіту». Конституція України проголосила доступність освіти та безоплатність її отримання в державних і комунальних закладах. Закріплено також відкритий характер освіти, тобто кожному забезпечено можливість вступу до різних навчальних закладів, доступу до різних форм отримання освіти. Гарантією освіти є створення розгалуженої мережі закладів освіти.. Також держава забезпечує доступність вищої освіти для всіх, залежно від рівня здібностей. Освіта має бути спрямована на максимальний розвиток особистості, таланту, розумових та фізичних даних дитини. Освіта повинна готувати дитину до активного дорослого життя, виховувати повагу до батьків, культурних традицій, мови та цінностей інших людей. У країнах, що розвиваються, понад 130 мільйонів дітей шкільного віку не мають доступу до освіти. Дівчатка становлять 60% всіх дітей, які не відвідують школу.

Кожна дитина має право на розвиток талантів. В кожній дитині закладено певний дар. Усі діти малюють,співають. Завдання держави полягає у тому, щоб не лише вчасно помітити талановитих дітей, а й сприяти розвитку їхніх талантів та обдарувань. Сьогодні в Україні діє понад 2,5 тисячі позашкільних закладів – палаців і центрів творчості, різноманітних клубів та гуртків, шкіл мистецтв, де діти можуть розвивати свої таланти.

Кожна дитина має право на національну самобутність. У кожного народу є своя мова, традиції, релігія, обряди. Діти мають право користуватися своєю національною культурою, рідною мовою та сповідувати свою релігію. Сьогодні у світі існує 189 країн, тисячі націй і народностей зі своїми традиціями, культурами, мовами, визнання й повага, до яких дозволяють реалізувати право кожної людини, кожної дитини на національну самобутність.

Кожна дитина має право на відпочинок. Кожна дитина має право на відпочинок, дозвілля та участь у культурному й творчому житті. А ще діти мають одне особливе право – право на гру, адже, граючись, вони пізнають світ, розвиваються й готуються до дорослого життя.

Жодна дитина не повинна залучатися до примусової праці. Закон, дозволяючи брати на роботу неповнолітніх, водночас встановлює особливі правила їх, роботи, захищає їх інтереси, охороняє здоров'я та можливості подальшого розвитку. Конституція України забороняє використовувати працю неповнолітніх на небезпечних для них роботах. Кожна дитина має право на захист у тих випадках, коли їй доручається робота, яка може потенційно загрожувати її здоров'ю. Держава встановлює мінімальний вік для прийому на роботу і визначає вимоги до умов праці неповнолітніх. Держава також повинна захищати інтереси дітей від усіх форм експлуатації. Близько 250 мільйонів дітей у країнах, що

розвиваються, працюють. Багато з них – на шкідливому й виснажливому виробництві. Їхні найелементарніші права, здоров'я і саме життя, як правило, перебування під загрозою.

Захист прав неповнолітніх правопорушників. Неповнолітніми у кримінальному праві вважаються особи віком до 18 років. За злочини, вчинені після настання 16- або 14-річного віку, неповнолітні підлягають кримінальній відповідальності, однак законом передбачено декілька положень, які пом'якшують їх відповідальність порівняно з відповідальністю злочинців. Дитина, яка порушила закон, має право на поводження, що сприяє розвитку в неї почуття власної гідності та значущості; зважає на вік дитини і націлене на національну інтеграцію. Дитина, яка порушила закон, має право на основні гарантії, а також правову та іншу допомогу під час захисту. В Україні частка злочинів, вчинених неповнолітніми, за останні 5 років зросла в 1,2 рази. А кількість підлітків, які скоїли злочин повторно, за той же час збільшилася на 19 %.

Дітей не можна залучати до бойових дій. Держава повинна вживати всіх можливих заходів для забезпечення того, щоб діти, які не досягли 15-річного віку, не брали прямої участі у військових діях. Жодна дитина віком до 15 років не повинна призиватися на службу до Збройних сил. Держава повинна піклуватися про дітей, які постраждали від збройних конфліктів. У 90-х роках у збройних конфліктах у різних частинах світу загинуло більше 2 мільйонів дітей, було важко поранено понад 6 мільйонів дітей, осиротіло – понад 1 мільйон, стало біженцями – більше 15 мільйонів дітей.

Кожна дитина має право знати свої права. Держава, зобов'язана якнайширше ознайомлювати як дорослих, та і дітей з правами, закріпленими у Конвенції ООН «Про права дитини». Не лише держава й громадські організації намагаються ознайомлювати якомога більше дітей і дорослих Конвенцією ООН «Про права дитини». Підтвердження цьому – книжечка, видана спільно з Міжнародною лігою прав дітей та молоді? ЦССМ КМДА.

Кожна дитина має право на міжнародну допомогу. Діти, які з вини дорослих політиків чи стихійного лиха (землетрусу, повені, радіоактивне забруднення) стали біженцями, мають право на отримання Міжнародної допомоги, які надають міжнародні, урядові організації, а також прості люди, яким не байдужа доля дітей, які постраждали від стихійного лиха чи воєн. «Ініціатива 20/20», висунута в 1994 році, наголошує, що 20% офіційної допомоги країн-донорів та 20% бюджету країн, що розвиваються, повинні спрямовуватися на базові соціальні служби в інтересах людського розвитку.

Ось наведемо приклад листа який може написати будь яка дитина:

«Я-людина, хоча ще дитина. І байдуже, чи я тільки-но з'явилась на світ, чи мені 5 місяців, чи 16 років. Я живу. Маю право жити. Я вслухаюсь в світ, вдивляюсь в його, часом, не такі вже й добрі очі, вростаю в нього своїми думками, мріями, почуттями. Я стаю його часткою. Нехай і малесенькою. Але серед океану слів хтось почує і мій голос. Нехай тихий, але в ньому та незвідана сила, якої не збагнути Вам, дорослим, заклопотаним власними справами, турботами. Я особистість, і ви маєте прислухатись до мене, почути, помітити мене! Я творю

свій світ, він схований десь далеко-далеко, на межі між вічністю і реальністю. І однаково, чи білий він, чи чорний – ніхто не має право нівечити його.

Я маю чисту душу. Не знищену гріхом, зрадою, заздрістю, не заплямовану підлістю, ненавистю і брехнею. Вона не стоїть на колінах перед блиском золотих монет, не прагне володіти імперіями, мільйонами людей, не торгує своєю честю та гідністю. Вона вільна від суєти. Ви можете насміхатись. Ви можете сто раз вторити «Ти ще мала. Що ж бо ти знаєш про своє життя». Та хай відповість Вам Господь: «Коли не навернетесь і не станете, як діти, – не ввійдете в царство Небесне» (Євангеліє від св. Матвія 18:3).

Мені не байдуже горе пораненої пташки і скривдженої людини, розпач Землі, що задихається від диму електростанцій і хімічних заводів. Я ж бо вірю в казку, я ж бо переконана: добро перемагає зло.

Я – проти зла, проти воєн і насильства, проти фальші і лицемірства, проти сварок і образ. Зазирніть мені в вічі і збагнете: я хочу бачити світ лише добрим, щасливим, усміхненим. Не розбивайте моїх рожевих мрій. Бо ж, зрештою, не так вже й мало залежить від Вас.

Дитина

P.S. «Хто ж, як не Ви, захистить мене?»

Приблизно так би виглядав лист дитини до людини дорослої. А кому його адресувати? Як задовго чекати нам на цю відповідь? Та чи прийде вона? Чи знайде хвилинку вільного часу дорослий світ? До кого має звернутись дитина по допомогу?

У нашому законодавстві говориться, що держава захищає права дитини, дотримується Конвенції і контролює її дотримання. Але це все в ідеалі. Не існує ще в Україні такої організації, яка б дійсно постійно, системно захищала права дитини, відстоювала їх, контролювала дотримання Конвенції ООН про права дитини.

Так, існують, звичайно, служби у справах неповнолітніх, різні організації та органи, фонди та служби, але всі вони не несуть тієї лепти, яку б хотілося бачити. Багато зараз у засобах масової інформації друкують телефонів довіри, адрес різних організацій, але постійної, державної, керованої вищими органами організації, яка б насамперед захищала права дитини, немає.

Нащо ж тоді було приймати і ратифікувати Конвенцію ООН про права дитини, якщо діти не знають своїх прав, їх не дотримуються й дорослі?

Можливо, вірно зробили США, коли не прийняли Конвенцію, бо чесно признались, що не можуть гарантувати дотримання й виконання всіх прав та обов’язків перед дітьми.

Але надія є, зараз створений проект про утворення такої потрібної всім нам організації, але це лише проект, скільки його будуть узгоджувати та обговорювати ніхто не знає, але все ж таки це вже щось.

Поки що якусь частину обов’язків цієї майбутньої організації виконують інші органи. Це служби у справах неповнолітніх – спеціальні органи, які існують крім органів опіки та піклування, прокуратури і суду, для захисту справ неповнолітніх в кожному місті чи районі.

Згідно із законом України такі Служби у справах неповнолітніх створюються

при місцевих радах народних депутатів. Співробітники цих служб ведуть облік так званих «неблагополучних сімей» і слідкують за розвитком неповнолітніх у цих сім'ях.

Інформацію про дітей з цих сімей служби можуть отримати від шкіл, поліклінік, і також самих неповнолітніх, які звертаються до них безпосередньо або використовують телефони довіри. По находженні сигналу про порушення батьками (чи особами, які їх замінюють) прав дитини Служба у справах неповнолітніх створює комісію у складі працівника Служби, спеціаліста у справах дитинства, психолога, а іноді і працівника міліції, і відвідує помешкання, де проживає неповнолітній з сім'єю. Члени комісії проводять бесіду з батьками, родичами, сусідами, а також, з дозволу батьків, з самими неповнолітніми.

У разі, якщо конфлікт не вдається ліквідувати за допомогою бесід та інших заходів впливу, служба у справах неповнолітніх має право звернутись до прокуратури чи суду для порушення справи про позбавлення батьківських прав. У виключних випадках, коли існує реальні загроза життю чи здоров'ю дитини, служба у справах неповнолітніх може негайно вилучити дитину з сім'ї до вирішення судом справи про позбавлення батьківських прав. Разом з тим, треба розуміти, що кожен таких випадок є дуже складним для тих, чиї судьби він зачіпає, так і для соціальних працівників.

Корисні адреси

Зараз в Україні спостерігається багато випадків дискримінації прав людини і дитини. Але куди звернутися, щоб дістати допомоги? Населення не знає відповіді на це питання. Тому в пригоді можуть стати адреси деяких міжнародних та інших організацій, створених чи акредитованих в Україні, які займаються вивченням та захистом прав людини або сприяють цьому. Ось деякі з них:

Рада Європи (Council of Europe)
BP 431 R6, F-67006, Strasbourg Cedex, France.
Тел.: +33 88 412000

Всесвітня асоціація «Школа як знаряддя миру» (The World Association for the School as an instrument of Peace (EIP))
5 rue de Simplon, CH - 1207 Geneva, Switzerland
Тел.: (41 22) 736 44 52

Європейський культурний фонд (European Cultural Foundation)
Jan van Goyenkade 5, 1075 HN Amsterdam, The Netherlands
Тел.: +31 20 676 0222

ЮНІСЕФ - Великобританія; Фонд порятунку дітей (UNICEF - UK; Save The Children Fund).
UNICEF-UK, 55 Lincoln's Field, London WC2A 3NB, UK

Представництво ООН в Україні
252015, Київ, вул. Січневого Повстання, 6
Тел.: (044) 293-93-63

Міжнародний фонд «Відродження»
254053, Київ - 53, вул. Артема, 46
Тел.: 216-25-96

Всеукраїнський комітет захисту прав людини
Київ, вул. Косіора, 10
Тел: 216-73-10

Міжнародне Товариство з прав людини

Київ, площа Лесі Українки, 1/214
Тел.: 296-82-95
Центр інформації і документації Ради Європи
Київ, вул. Сакса ганського, 41
Тел.: 228-77-79

Список використаних джерел

1. Конституція України: Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР, зі змінами та доповненнями станом на 12.04.2012 // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1996. – №30. – Ст. 141.
2. Загальна декларація прав людини: Міжнародний документ від 10.12.1948. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_015
3. Конвенцією про права дитини: Міжнародний документ від 20.11.1989 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_021
4. ЗМІ та права дітей: практичний посібник для працівників засобів масової інформації. (розроблено ЮНІСЕФ) – Press Wise, 1999. – 210 с.
5. Права людини: підручник для 10-11 класів ліцеїв та гімназій (склали Т. Андрусяк, З. Рамовська, В. Семенов.) – К.: Право, 2008.
6. Права людини: моя власна думка (під ред. І. Гаврилюк) – Харків: Фоліо, 2008.
7. Права людини: підручник для 5-9 класів (склали З. Бабак, А. Остогорський) – М.: Звєнья, 2008.
8. Права людини: методичні рекомендації для вчителів загальноосвітніх шкіл (склали Л. Грузинова, Л. Заблоцька) – К.: Українська правнича фундація, 2008.
9. Перші кроки: посібник для початкового вивчення прав людини (склали Хосе Турчик, Л. Маринович, І. Савчик). – Дрогобич: Коло, 2008.
10. Хто я? Хто ми?: хрестоматійний збірник для дітей молодшого та шкільного віку (склали Л.Маринович, М.Хейма) – Харків: Поліграфічні послуги, 2009.

О. А. Дацюк

ЦЕРКОВНО-ДЕРЖАВНІ СТОСУНКИ: СПРОБА БОГОСЛОВСЬКОГО ПЕРЕОСМИСЛЕННЯ

«Мы живем так, как будто Христос никогда не приходил. И это – единственный настоящий грех, глубочайшая трагедия и печаль нашего номинального христианства…»
Прот. Олександр Шмеман [7]

«Інтелігенція не замечала и не хотела замечать, что в тесных объятиях самодержавия, как выражался Карташев, нежные косточки Церкви ох как похрустывали!»
Д. Поспеловский РПЦ в XX в (ст. 16) [6]

Саме з цих слів, що визначають певну концептуальну спрямованість моєї статті, хочу почати доповідь, у якій намагатимусь провести богословський аналіз церковно-державних відносин у контексті різних історичних епох та соціально-політичних тенденцій.

Церква і держава, держава і церква... Це дві могутніх структури, які хоч і різняться своїм походженням, та мета у них, за великим рахунком, дещо схожа.

Слово «Церква» походить від грецького слова *κυριάκιν* – храм, або дім Господній, але оскільки тим словом перекладали ще й грецьке *έκκλησία* (зібрання), то відповідно до значення останнього, «Церква» означає зібрання або спільноту